

POČÁTKY

Městečko na rozhraní Čech a Moravy v kraji Vysočina je místem klidu a pohody. Množství historických památek, příjemné životní prostředí, řada rybníků, mimořádně čistý vzduch, cesty roubené alejemi stromů, hluboké lesy s kopcovitým terénem jsou hodnoty, které je činí zajímavým. Vedle již zmiňovaného oplývá město a okolí možnostmi pěší i cykloturistiky, ozdravných pobytů v přírodě, houbaření, či jen odpočinku. Pobyt zde vás nejdříve unaví, aby poté pohladil Vaše tělo a pomohl srovnat Vaše myšlenky. V zimních měsících můžete objevovat kouzlo přírody s ideálními běžkařskými terény.

Kostel sv. Kateřiny

Vznik kostela sv. Kateřiny úzce souvisí s historií starobylých lázní sv. Kateřiny. Přesné datum založení neznáme, pokud budeme vycházet z vysvěcení, můžeme jej datovat do druhé poloviny 14. století, kdy za panování Karla IV. byl v Čechách kult svatě Kateřiny nejrozšířenější. V účetních registrech pánů z Hradce je záznam z roku 1553, že u kapličky sv. Kateřiny bydlel poustevník Hanzl, který pečoval o „kostelík sv. Kateřiny na poušti a jeho okolí a od hradeckých pánů pobíral deputát“. Domněnkou je rovněž to, že kapli údajně založil nejspíše v druhé polovině 15. století (kolem roku 1455) „jeden z mocných velmožů z rodu Rožmberského na poděkování za to, že šťastně vyléčil se účinkem lázní sv. Kateřinských“. Poté, co v milostivém roce 1594 Adam II. z Hradce a na Hluboké (1549-1596) potvrdil jezuitům jindřichohradeckým veškerá práva podací ke kostelům na celém hradeckém panství, spravovali tito i Počátky s filiálním kostelem sv. Kateřiny a přilehlými lázněmi. Po třicetileté válce se dostal do závislosti ke kostelu sv. Jana Křtitele v Počátkách (zpráva z roku 1636 hovoří o samostatném jmění kostela sv. Kateřiny v Lázních). Výstavbu lázniček s kostelem měli jindřichohradečtí jezuité v plánu již delší čas. Když se dozvěděli (při prodeji jezuitské rezidence v Opařanech u Tábora pražskému Klementinu) o významném staviteli Kiliánu Ignáci Dienzenhoferovi (1689-1751), seznámili se s ním a požádali ho, aby se ujal nového úkolu.

Svatá Kateřina – nyní Resort Svata Kateřina

- nejkrásnější místo Kraje Vysočina

Přímo pod malebným vrchem Lísek (780 m), v klínu svěžích lesů, zbytků dřívějšího pohraničního hvozdu, leží poetická Svata Kateřina. Je málo tak půvabných míst v Kraji Vysočina, jež by spojovaly svéráz kraje, klid lesní samoty a svěžest horského vzduchu.

NAUČNÁ STEZKA K PRAMENŮM POČÁTEK A OKOLÍ

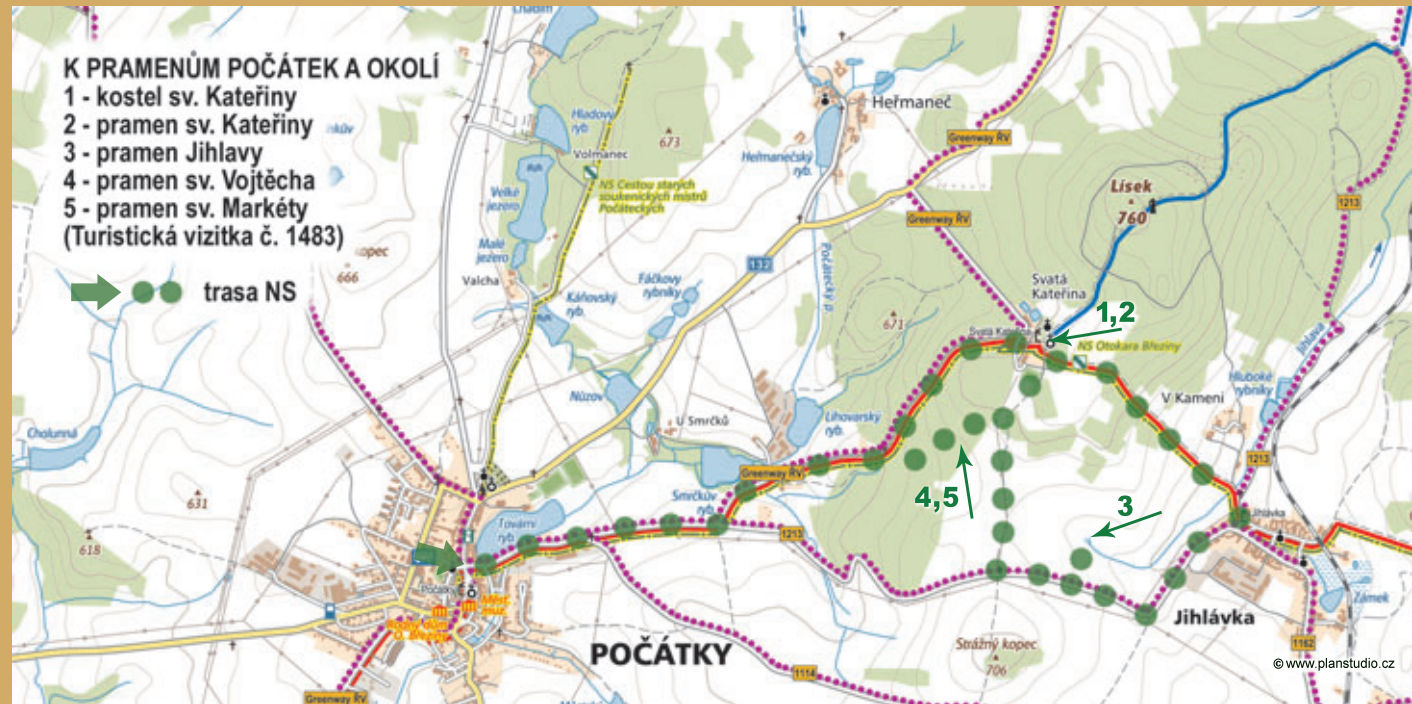
NAUČNÁ STEZKA

NAUČNÁ STEZKA K PRAMENŮM POČÁTEK A OKOLÍ

Počátek této naučné stezky je u místní Sokolovny, pokračuje po opravené komunikaci k hájovně, dále lesem po cyklostezce. Na trase naučné stezky není zapomenuto ani na odpočinková místa, která byla zřízena na rozcestí stezky vedoucí k jednotlivým pramenům a další příjemná zastávka pro odpočinek je u kostela sv. Kateřiny. Cyklostezka je značena z Počátek až k pramenům řeky Jihlavy a je osazena informativními tabulemi.

Tato stezka vede návštěvníky k zajímavým cílům, jako jsou:

- pramen sv. Kateřiny s „kojeneckou“ vodou
- pramen řeky Jihlavy
- barokní kostel sv. Kateřiny (národní kulturní památka)
- altán sv. Vojtěcha - prameniště pitné vody staženo za altánem do podzemí
- kaple sv. Markéty - prameniště pitné vody staženo do podzemí
- Svatá Kateřina - bývalé lázně - nyní Resort Svatá Kateřina s wellness programem

Pramen řeky Jihlavy

Stezka Vás nasměruje k prameni řeky Jihlava. Ta s celkovou délkou toku 163 km pramení asi 2 km od vesničky Jihlava. Pramen se nachází uprostřed louky u lesa v hloučku vzrostlých listnatých stromů v podobě malého jezírka a je označený cedulí.

PRAMENY

Každý z pramenů má i svůj duchovní význam. Disponují velice kvalitní vodou a jsou využívány jako zdroje pitné vody městského vodovodu v Počátkách. Vodoléčebné a klimatické lázně využívající zdejší prameny u Svaté Kateřiny jsou připomínány již v 16. století. O léčebných účincích lázeňské vody se zmiňuje již v roce 1541 Hájek z Libočan ve své Kronice české. Píše o svaté vodě u Počátek, kde se v roce 1423 léčili ranění husité po bitvě u nedalekého rybníka Boru (Horní Dubenky). Zachovala se i pověst ze 17. století, která vypráví i o Kryštofovi z Léskovce, kterému onemocněly dcery Kateřina a Markéta „horkou nemocí“ – tyfem. Obě dvě se zázračně uzdravily pitím vody z lesních pramenů. Z vděčnosti a „pro slávu Boží“, nechal Kryštof nad jedním z nich vybudovat kapličku, kterou zasvětil **sv. Kateřině** a druhý pramen pak **sv. Markétě**. Třetí pramen byl zasvěcen českému patronovi **sv. Vojtěchovi**. Říká se, že si zdejší vodu nechala jako stolní minerálku dovážet vrchnost až do Jindřichova Hradce.

V roce 1763 zkoumal vodu krajský fyzikus dr. Krassel a provedl její rozbor. Uvádí, že obsahuje dusík, síru, ocel a železo. Při rozboru v roce 1836 jsou uváděny ještě vápník, sodík a křemík. Zápis z roku 1836 říká: „potřebuje se k pití a ku koupání a nejvíce prospěšná se prokazuje v kostci, pakostnici, vyraženinách a nemoci, které od zácpy a vnitřnosti břišních pocházejí“. Z dalších historických záznamů víme, že v roce 1895 profesori Huepe a Gintl provedli chemický a bakterio-

logický rozbor vody pramene sv. Kateřiny a nazvali jej „ideálem vody“, který působí blahodárně na kůži, reflektionické činnosti nervů, posiluje výkony srdce, plic, ústrojí zažívacího, žláz a blahodárně působí na přeměnu látkovou. Vodovod byl v Počátkách zřízen r. 1906 a značně rozšířen r. 1931 - výborná

pitná voda byla získávána právě z pramenů sv. Markéty a sv. Vojtěcha ve Svatokateřinském lese. Zřízením vodovodu a jeho pozdějším rozšířením se zabránilo nedostatku pitné vody ve městě, s čímž bylo spojováno i velice časté onemocnění střevním tyfem. Pramen sv. Kateřiny nalevo od kostela sv. Kateřiny je volně přístupný.

